

**SECȚIA DE ȘTIINȚE
SOCIALE, ECONOMICE,
UMANISTE ȘI ARTE
A ACADEMIEI DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI**

bd. Ștefan cel Mare, 1
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova
tel: +(373 22) 27-21-07
Fax: +(373 22) 27-21-07
e-mail: sectia.sseua.asm@gmail.com

**SECTION OF SOCIALS,
ECONOMICS,
HUMANITIES SCIENCES
AND ARTS OF THE ACADEMY
OF SCIENCES OF MOLDOVA**

Ștefan cel Mare Ave, 1
MD-2001, Chisinau,
Republic of Moldova
tel: +(373 22) 27-21-07
Fax: +(373 22) 27-21-07
e-mail: sectia.sseua.asm@gmail.com

**AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE SOCIALE, ECONOMICE,
UMANISTICE ȘI ARTE**

proiectului pentru concursul „Stimularea excelenței în cercetare” pentru anii 2024-2025, etapa finală, 24.80012.0807.18SE Elitele basarabene sub dominație țaristă: statutul social-politic și mentalități colective (1812-1917), dr. hab. TOMULEȚ Valentin, Prioritatea Strategică IV.

Provocări societale, Universitatea de Stat din Moldova, perfectat în baza audierii raportului științific anual al implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării la ședința Biroului Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte a Academiei de Științe a Moldovei din 6 martie 2026 și a concluziilor experților confidențiali

S-a discutat: Raportul final al proiectului pentru concursul „Stimularea excelenței în cercetare” 2024-2025, conducătorul proiectului – dr. hab. TOMULEȚ Valentin.

S-a decis:

Luând în considerare dezbaterile din cadrul audierii publice și avizele experților, se aprobă următorul aviz consultativ asupra proiectului:

Proiectul este „**Aprobat**”, cu calificativul general „**Foarte bine**” (punctaj calculat – 30).

Calificative pe criterii:

I) Realizarea scopului și obiectivelor, exprimate prin rezultatele obținute:

Scopul prin investigarea sistemică și interdisciplinară a problemei abordate a fost atins prin punerea în circuitul științific a două monografii rezultate în urma implementării proiectului. Cele nouă obiective formulate de autori au fost atinse în mod etapizat, în conformitate cu abordarea conceptuală și metodologică. Relevant este faptul că a fost valorificat științific un bogat material de arhivă, cercetat în țară și peste hotare. Abordările interdisciplinare le-au permis autorilor să realizeze un tablou complex, polivalent și inovator asupra problemei abordate în proiect. Scopul și obiectivele cercetării sunt materializate în plan istoriografic prin punerea în circuitul științific a unor lucrări științifice bazate pe analiza critică a surselor istorice, coroborate cu informații din domenii conexe: sociologie, demografie istorică, psihologie istorică, etnologie, genealogie, memorialistică, arhivistică, statistică.

II) Diseminarea rezultatelor obținute (publicații, brevete de invenție, participarea la conferințe și expoziții):

Pe durata executării proiectului autorii au diseminat rezultatele prin multiple produse istoriografice, materializate prin publicarea a 19 publicații, implicit: 2 monografii; 9 articole (2 în reviste din Registrul Național ale revistelor de profil, 5 în culegerile conferințelor științifice internaționale (peste hotare), 2 în culegerile conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova); 8 rezumate ale comunicărilor prezentate la conferințele științifice internaționale peste hotare (2) și în Republica Moldova (6). Autorii au prezentat 17 comunicări la conferințe științifice internaționale organizate în țară și peste hotare. Calitatea lucrărilor elaborate și în mare

parte deja publicate corespunde rigorilor științifice și metodologice în domeniu. Este de apreciat cele două monografii elaborate de autori (în volum de 55 c. a. și 46 c. a.) prin care este pus în valoare științifică un impresionant volum de documente de arhivă, fortificat cu cele mai relevante publicații în domeniu.

III) Valoarea/impactul socio-economic a rezultatelor obținute:

Valoarea socioeconomică a rezultatelor obținute rezidă în valorificarea documentelor inedite din arhivele din Republica Moldova și de peste hotare pe dimensiunea valorificării și reactualizării rolului elitelor basarabene în timp și spațiu. Impactul economic este relevant prin punerea în circuitul științific a două monografii temeinice, activitate stimulatorie a procesului editorial de pe piața de carte din Republica Moldova. Pe dimensiunea socială autorii conceptualizează rolul elitelor basarabene în contextul statutului lor social-politic și al mentalității colective. Pe dimensiunea didactică autorii au reușit să includă rezultatele cercetărilor efectuate în procesul didactic universitar, punând accentele necesare pe procesul general de modernizare și manifestările lui polivalente la nivelul elitelor basarabene. Importanță este prezența elementelor de reactualizare a problemei elitelor basarabene prin prisma unor noi surse de arhivă, valorizate științific și fortificate cu cele mai recente abordări istoriografice.

IV) Colaborarea la nivel internațional și național și perspective de continuare a proiectului:

Pe parcursul executării proiectului echipa de cercetători a colaborat cu specialiști (istorici, muzeografi, arhiviști, bibliotecari etc) din instituțiile universitare și de cercetare din România (București, Iași, Suceava) și Ucraina (Odesa). Colaborarea s-a axat pe schimbul de experiență și de informații privind cercetarea și valorificarea fondurilor inedite de arhivă, aplicând pe parcurs o metodologie complexă, coroborată cu abordările interdisciplinare și pluridisciplinare. Cercetătorii au participat la foruri științifice internaționale, organizate de instituțiile partenere, contribuind astfel la mediatizarea internațională a rezultatelor cercetărilor efectuate. Pe plan intern a fost asigurată colaborarea cu instituțiile din domeniile cercetării și culturii: arhive, muzee, institute de cercetare etc. Grație colaborării la nivel național a fost asigurată cercetarea și valorificarea istoriografică a unor surse istorice inedite (acte gestionare, acte juridice, narațiuni istorico-geografice, documente statistice, scrieri memorialistice, biografice și genealogice) aflate până acum în umbra preocupărilor științifice.

Concluzii, recomandări:

Proiectul „Elitele basarabene sub dominație țaristă: statutul social-politic și mentalități colective (1812-1917)” a fost executat în conformitate cu rigorile științifice și metodologice în domeniul cercetărilor istorice, interferate cu științele conexe: arhivistică, memorialistică, sociologie, demografie istorică, psihologie istorică, etnologie, genealogie și culturologie. Rezultatele înregistrate de autori, cele 19 publicații, dintre care două monografii, denotă seriozitate și profesionalism în abordare. Publicațiile autorilor vin să îmbogățească producția istoriografică, cuprinzând totodată un spectru vast de aspecte discutabile, controversate în domeniu, subiecte asupra cărora autorii au făcut lumină, lăsându-și astfel amprenta de cercetători și exploratori inovatori și originali. Importanța teoretică a publicațiilor realizate de autori are impact științific, didactic și metodologic. Importanța aplicativă a rezultatelor înregistrate are impact socioeconomic și cultural. Relevantă pentru reușita proiectului este diseminarea rezultatelor obținute, mediatizarea cercetărilor efectuate în mediile academic și universitar prin prisma valorilor naționale, armonizate cu valorile generale ale umanității.

Conducător al
Secției Științe Sociale, Economice,
Umanistice și Arte a AȘM

mem. cor. Ion HADÂRCĂ

Secretar științific al Secției

dr. Natalia PROCOP